

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z powództwa K.J.

przeciwko M.K. prowadzącemu jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą M. z siedzibą w W.

o przywrócenie do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 15 kwietnia 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 3 października 2023 r., sygn. akt VIII Pa 103/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[I.T.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2022 r., IV P 277/21, Sąd Rejonowy we Wrocławiu w punkcie I przywrócił powódkę K.J. do pracy u pozwanego M.K., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą M. z siedzibą w W. na dotychczasowe warunki pracy i płacy; w punkcie II zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; w punkcie III sentencji wyroku nakazał pozwanemu uiścić na rzecz Skarbu Państwa (kasy Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu) kwotę 1.525 zł tytułem kosztów postępowania.

Wyrokiem z dnia 3 października 2023 r., VIII Pa 103/22, Sąd Okręgowy we Wrocławiu, po rozpoznaniu apelacji pozwanego, w punkcie I. zmienił zaskarżony

wyrok w całości w ten sposób, iż powództwo oddalił; w punkcie II. zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji; w punkcie III. pozostałe koszty postępowania przed sądem pierwszej instancji zaliczył na rachunek Skarbu Państwa; w punkcie IV zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 150 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym w tym kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o kosztach postępowania przed sądem drugiej instancji do dnia zapłaty na zasadzie art. 98 § 1¹ k.p.c.; w punkcie V. sprostował oczywistą omyłkę pisarską w oznaczeniu sygnatury akt sprawy przed Sądem pierwszej instancji w ten sposób, iż w miejsce błędnego zapisu "sygn. akt IV 277/21" wpisał prawidłowo "sygn. akt IV P 277/21".

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie: a) art. 52 § 1 pkt 1 k.p.; b) art. 52 § 2 k.p.; c) art. 56 § 1 k.p.; d) art. 108 § 1 pkt 1-2 k.p. w zw. z art. 111 k.p.; e) art. 177 § 1 pkt 2 k.p.; f) art. 387¹ § 2¹ pkt 1 k.p.c.; g) art. 278 § 1 k.p.c., e) art. 386 § 4 k.p.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, bowiem Sąd Okręgowy w sposób błędny dokonał subsumpcji ustalonego (istotnie odmiennie od stanu faktycznego ustalonego przez Sąd pierwszej instancji) pod stan prawny sprawy, a w rezultacie w sposób rażąco chybiony zastosował przepisy prawa materialnego. Sąd drugiej instancji, orzekł odmiennie od Sądu Rejonowego, bezpodstawnie przyjmując, że ziściły się przesłanki do rozwiązania z powódką umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia z jej winy, z uwagi na naruszenie przez nią podstawowych obowiązków pracowniczych, poprzez wykonywanie pracy na rzecz S. Sp. z o.o.

Mając na uwadze powyższe skarżąca wniosła o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie; uwzględnienie skargi kasacyjnej, poprzez uchylenie zaskarżonego niniejszą skargą wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, w tym do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, a w sytuacji uznania podstaw naruszenia prawa materialnego, podniesionych w niniejszej skardze, za oczywiście

uzasadnione - poprzez uchylenie wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, a to przywrócenie powódki do pracy u pozwanego na dotychczasowe warunki pracy i płacy, a nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania przed Sądem pierwszej i drugiej instancji oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą bezzasadność, a w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełnia wymogów uzasadniających jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wnoszonym w konkretnej, indywidualnej sprawie zakończonej wydaniem prawomocnego wyroku, wobec czego argumenty za potrzebą rozpoznania tak rozumianego środka zaskarżenia przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie mogą być oderwane od podstawy faktycznej i prawnej orzeczenia objętego skargą, jak również muszą być adekwatne do podstaw kasacyjnych, na których skarga została skonstruowana. Takie stwierdzenie jest wynikiem tego, że Sąd Najwyższy (poza uwzględnieniem z urzędu nieważności postępowania apelacyjnego) rozpoznaje skargę kasacyjną wyłącznie w granicach zaskarżenia oraz jej podstaw, będąc przy tym związanym ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c.). Zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (wyrok Sądu Najwyższego z 11 lutego 2011 r., II UK 272/10, OSNP 2012, nr 7-8, poz. 97).

Oznacza to jednoznaczne określenie funkcji Sądu Najwyższego, który jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga

kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2008 r., III UK 6/08, LEX nr 469183). Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawiązując do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Strona skarżąca w uzasadnieniu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Powołując się przywołaną przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy wywodu prawnego wyjaśniającego, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości

widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Zaznaczyć przy tym należy, że Sąd Najwyższy Sąd jako sąd kasacyjny, nie zajmuje się oceną materiału dowodowego, nie ma również kompetencji do kontrolowania prawidłowości oceny dowodów dokonanej przez sąd drugiej instancji według kryteriów opisanych w art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., II UK 403/12, LEX nr 1350309). Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Sąd drugiej instancji uznał przyczynę rozwiązania z powódką umowy o pracę za uzasadnioną, znajdującą potwierdzenia w stanie faktycznym sprawy, powiem powódka nie otrzymała od pracodawcy zgody na prowadzenie dokumentacji księgowej i kadrowo-płacowej spółki S. Sp. z o.o. z siedzibą w W. w godzinach pracy świadczonej na rzecz pozwanego przy użyciu służbowego komputera.

Dokonana przez Sąd odwoławczy ocena okoliczności faktycznych i związana z tym wykładnia (wyrażona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku) mieści się w

granicach uznania sędziowskiego. Podnoszone przez skarżącego w tym zakresie argumenty stanowią zatem polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego nie orzeczono z uwagi na brak takiego wniosku na etapie przesądu.

[I.T.]

[a.ł.]